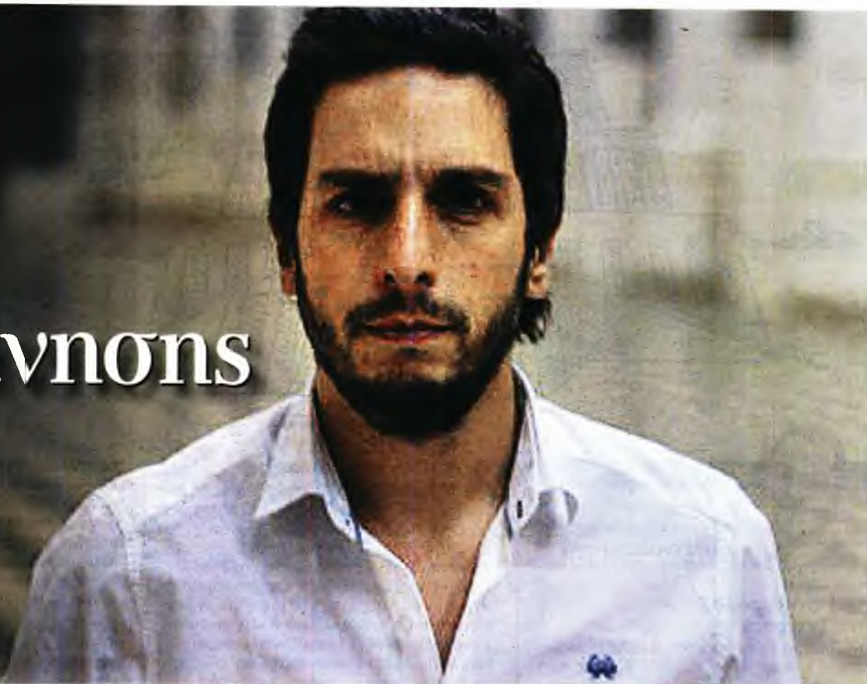

Federico Axat

Το παιχνίδι της παραπλάνησης

Στο τέταρτο βιβλίο του ο 44χρονος αργεντινός συγγραφέας στήνει μία ακόμη αναγνωστική παγίδα, όπου οι αθώοι δεν είναι ποτέ αυτοί που φαίνονται

ΓΡΑΦΕΙ Ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΑΖΑΡΙΑΔΗΣ

Γεννημένος το 1975 στο Μπουένος Άιρες, πολιτικός μηχανικός και δηλωμένος θαυμαστής του Στίβεν Γκινγκ και της Πατρίστια Χάισμιθ, ο Federico Axat ξαναχτυπά. Μετά την εξαιρετική «Τελευταία έξοδος» (Μεταίχμιο, 2017), ο **συγγραφέας** που ισχυρίζεται ότι ξεκίνησε να γράφει από πλινξ, παραδίδει την «Αμνησία» (Μεταίχμιο). Η εισαγωγή στην τριτοκλή, όπως και στην «Τελευταία έξοδος», γίνεται με ιντριγκαδόρικο τρόπο. Ο **συγγραφέας** επιχειρεί και κατορθώνει τελικά να γράψει τον αναγνώστη σπρώχνοντάς τον με βίαιο τρόπο μέσα στη σκοτεινή ιστορία του, χωρίς να αφήνει πολλές πιθανότητες διαφυγής.

Ο Τζόνι Μπρένερ, σχεδιαστής εικονογραφημένων ιστοριών για παιδιά, έχει στο βιογραφικό του έναν αποτυχημένο γάμο, μια μικρή θυγατέρα και πάθος για το αλκοόλ, το οποίο προσπαθεί απεγνωσμένα να καλιναγωγήσει. Ξαφνικά, μια μέρα στο σπίτι, συνέρχεται με τα κίλια ζόρια κι ανακαλύπτει το πτώμα μιας νεαρής κοπέλας. Η πρώτη του αντίδραση είναι να εξαφανιστεί πανικόβλητος στο γειτονικό δάσος. Εκεί θα εντοπίσει ένα φορτηγάκι, όπου μέσα βρίσκονται κάμερες που παρακολουθούν το εσωτερικό του σπιτιού του. Ως από μηχανής θεός θα παρουσιαστεί ο μεγαλύτερος αδερφός και προστάτης του, ο Μαρκ, ο οποίος και θα αναλάβει να «τακτοποιήσει» τα πράγματα. Υπάρχει μόνο ένα μικρό πρόβλημα. Όταν ο Τζόνι επιστρέψει στο σπίτι και επιθεωρεί τη σκηνή του εγκλήματος με τον Μαρκ, το πτώμα της κοπέλας έχει κάνει φτερά. Ο Μαρκ υποστηρίζει εμμέσως πλην σαφώς ότι όλη η ιστορία δεν έχει συμβεί στην πραγματικότητα, αλλά είναι ένα όνειρο

του ταραγμένου μυαλού του αδερφού του. Και η συμβουλή του προς τον Τζόνι είναι να το ξεχάσει και να το θάψει στο πίσω μέρος του εγκεφάλου. Προϊόντος του χρόνου, ο Τζόνι συνειδητοποιεί με σκληρό τρόπο ότι κάτι τέτοιο είναι αδύνατο. Με την πολύτιμη βοήθεια του κολλητού φίλου του Ρος και της εφηβικής του αγάπης, της Μάγκι, που επιστρέφει από το Λονδίνο ύστερα από μακρά απουσία, ο Τζόνι θα συνεχίσει να διερευνά το μυστήριο της δολοφονίας.

Παράλληλα με την ιστορία αυτή, ο Axat λειτουργεί σ' ένα δεύτερο και ίσως πιο ενδιαφέρον επίπεδο, που αφορά τη ζωή της οικογένειας Μπρένερ. Η μητέρα του Τζόνι και του Μαρκ πάσχει από την ανίατη ασθένεια ALS: αμυοτροφική πλευρική σκλήρυνση, γνωστή και ως νόσο του κινητικού νευρώνα ή νόσο Λου Γκέρινγκ. Η κατάσταση της επιδεινώνεται συνεχώς, ενώ η ίδια ζει στο ειδικά διαμορφωμένο κελί του σπιτιού της, αναμένοντας το μοιραίο. Κάποια στιγμή ο δυστυχής πατέρας θα αναγκαστεί να δώσει τέλος στο μαρτύριο της σύζυγού του, πιέζοντας ένα μαξιλάρι στο πρόσωπό της. Και το οικογενειακό δράμα θα ολοκληρωθεί με την αυτοκτονία του πατέρα Μπρένερ στη φυλακή.

Ένα τρίτο επίπεδο στην υπόθεση είναι η εταιρεία Μεντίτεκ, που έχει ιδρύσει ο Μαρκ με τον συνταίρο του Ιαν Μάρτιν και η οποία ασχολείται με την παρασκευή του ESH, ενός φαρμάκου που επιδρά καταλυτικά στη μνήμη, διαγράφοντας αναμνήσεις από τον εγκέφαλο των ανθρώπων. Το ESH, οι δοκιμές και η πώληση της εταιρείας διαδραματίζουν αποφασιστικό ρόλο στην εξέλιξη.

Φαινόμενα που απατούν

Ο Axat αποδεικνύεται μέγας μάστορας στο κλασικό παιχνίδι της παραπλάνησης. Όπως και στην «Τελευταία έξοδος», έτσι και στην «Αμνησία» το πρώτο μέρος ξεκινάει σαν καλοδουλεμένο θρίλερ, όπου κυριάρχο ρόλο έχουν η «αστυνο-

μική» πλευρά του μύθου και τα ερωτήματα που αφορούν βασικά τη λογική ή αληθοφάνη ερμηνεία των πράξεων των πρώων του. Στη συνέχεια, όμως, ο αναγνώστης αρχίζει να προβληματίζεται κατά πόσο η «πραγματικότητα» του πρωταγωνιστή δεν αποτελεί παρά μια «παράλληλη πραγματικότητα», η οποία ανατρέπεται κατά συρροή, αλλάζοντας πρόσωπο σε συχνά διαστήματα. Κάθε νέο στοιχείο που έρχεται στην επιφάνεια διαθλάται κάτω από ένα παραμορφωτικό πρίσμα και τίποτε δεν είναι αυτό που φαίνεται.

Κάθε φορά που ο αναγνώστης πιστεύει πως έχει φτάσει στην αλήθεια, έρχεται μια νέα έκπληξη, ανατρέποντας εντελώς τη θεωρία του. Και ξεκινάει πάλι από την αρχή για να εμπλακεί σ' ένα ντόμινο αναμνήσεων, θαμμένων βαθιά στο υποσυνείδητο, που για να αποκαλυφθούν θα πρέπει να ακολουθήσουν μια οδοντοφυΐα, επίπονη διαδικασία.

Ο Axat γράφει με στυλ λιτό. Οι

γραμμές του, σκληρές και γωνιώδεις. Αποφεύγει συνειδητά τη χρήση μιας πλούσιας λογοτεχνικής γλώσσας, καθώς στοχεύει προφανώς να αναδείξει την ένταση και το σκοτεινό μυστήριο της πλοκής. Χρησιμοποιεί με μοναδικό τρόπο την ανατροπή δεδομένων την τελευταία στιγμή και την ανάπλαση γεγονότων από το μακρινό παρελθόν, με αποτέλεσμα να κατορθώσει να δημιουργήσει, σε κάθε σκηνή, μια καινούργια πλεκτάνη που περιπλέκει τα πράγματα ακόμα περισσότερο.

Η σταδιακή αποκάλυψη των μυστικών θυμίζει σκόρπια κομμάτια ενός τεράστιου παζλ, που έχει δημιουργήσει τεχνέντως ο **συγγραφέας**, μέχρι να έρθουν σιγά σιγά να πάρουν τη θέση τους. Ο προβολέας θα φωτίσει τη σκηνή, οι καλοί θα δικαιωθούν και οι κακοί θα υποστούν την τιμωρία που τους αξίζει. Είναι όμως έτσι τελικά ή μήπως όχι; Και ποιοι είναι τελικά οι καλοί και οι κακοί;

Federico Axat
ΑΜΝΗΣΙΑ

Μτφ. Αγγελική Βασιλάκου,
Μεταίχμιο, σελ. 428
Τιμή: 16 ευρώ

Υψηλή ένταση

Σαν το «Μεμέντο» του Κρίστοφερ Νόλαν

Αν η «Τελευταία έξοδος» είναι ένα αριστοτεχνικά δομημένο ψυχολογικό θρίλερ, που παραπέμπει στο «Νησί των καταραμένων» του Ντένις Λέικιν, η «Αμνησία» θυμίζει τους εφιάλτες του ήρωα στο «Μεμέντο» του Κρίστοφερ Νόλαν και αξίζει να διαβαστεί με προσοχή από τους θιασώτες του είδους. Ο Axat έχει την ιδιαίτερη ικανότητα, το μπόω να πω και την γοητευτική διαστροφική επιθυμία να περιγράφει παραστατικά τους σκοτεινούς λαβυρίνθους του εγκεφάλου του πρώων του, που διαχέονται ως συγκινοποιούντα δοχεία στο μυαλό του αναγνώστη. Με αυτόν τον τρόπο, δίνει την αίσθηση ότι όλη η πλοκή έχει χτιστεί, από την πρώτη στιγμή, σε κινούμενη άμμο (λίαν εύστοχη η επισήμανση

των «New York Times» «Ένας υπνωτιστικός **συγγραφέας** που θα αγαπήσετε»). Προσοχή όμως: η «Αμνησία» ανήκει στην κατηγορία που χαρακτηρίζω ΜΥΕΑ (Μυθιστορήματα Υψηλής Εντάσης κατά την Ανάγνωση). Τέλος, διατηρώ μικρές αμφιβολίες λόγω του διαχρονικού προβλήματος των πολύ καλών έργων (και το συγκεκριμένο αναμφίβολα κατατάσσεται σ' αυτά). Το θέμα που αντιμετωπίζουν οι περισσότεροι συγγραφείς και αφορά το τέλος, το οποίο πολλές φορές δεν ανταποκρίνεται στις υπερβολικές απαιτήσεις που έχουν δημιουργήσει όσα έχουν προηγηθεί. ΥΓ. Ιδιαίτερη μνεία στην πολύ καλή μετάφραση της Αγγελικής Βασιλάκου, που έχει κάνει αληθινή διατριβή στο έργο του **συγγραφέα**.